

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATLIEKŲ TVARKYMO

ĮSTATYMAS

1998 m. birželio 16 d. Nr. VIII-787
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija nuo 2003 m. sausio 1 d.:
Nr. [IX-1004](#), 2002-07-01, Žin., 2002, Nr. 72-3016 (2002-07-17)

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis Įstatymas nustato bendruosius atliekų prevencijos, apskaitos, surinkimo, saugojimo, vežimo, naudojimo, šalinimo reikalavimus, kad būtų išvengta atliekų neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, bei pagrindinius atliekų tvarkymo sistemų organizavimo ir planavimo principus.

2. Įstatymas nereglamentuoja išmetimų į orą, nuotekų į vandenį, netinkamų naudoti sprogmėnų ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, taip pat kritusių gyvulių ir žemės ūkio atliekų (natūralių, nepavojingų, naudojamų žemės ūkyje medžiagų) tvarkymo.

3. Specifinių atliekų srautų ar kategorijų tvarkymo reikalavimus nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

4. Šis Įstatymas skirtas užtikrinti Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio Įstatymo 5 priede, taikymą

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

Nr. [X-1674](#), 2008-07-03, Žin., 2008, Nr. 81-3180 (2008-07-17)

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Alyvos** – bet kokios tepimo ar pramoninės alyvos, tarp jų vidaus degimo variklių ir pavarų dėžių alyvos, mineralinės tepimo alyvos, turbininės ir hidraulinės alyvos.

2. **Antrinės žaliavos** – tiesiogiai perdirbti tinkamos atliekos ir perdirbti tinkamos iš atliekų gautos medžiagos.

3. **Apmokestinamieji gaminiai** – pagal Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą apmokestinami gaminiai.

4. **Atliekos** – bet kokios medžiagos ar daiktai, kurių atliekų turėtojas atsikrato, nori atsikratyti ar privalo atsikratyti ir kurie priklauso atliekų kategorijoms, nurodytoms Įstatymo 1 priede, bei patenka į Aplinkos ministerijos patvirtintą atliekų sąrašą.

5. **Atliekų gamintojas** – asmuo, kurio veiklos metu susidaro atliekų arba kuris atlieka atliekų rūšiavimo, maišymo ar kitokią operaciją, kurios metu pasikeičia atliekų pobūdis ar sudėtis.

6. **Atliekų naudojimas** – atliekų tvarkymo būdas, nurodytas Įstatymo 2 priede.

7. **Atliekų perdirbimas** – atliekose esančių medžiagų perdirbimas gamybos proceso metu, įskaitant organinį perdirbimą (išskyrus panaudojimą energijai gauti), norint atliekose esančias medžiagas panaudoti pagal pirminę ar kitokią paskirtį.

8. **Atliekų surinkimas** – atliekų paėmimas, rūšiavimas ir (arba) maišymas norint jas pervežti.

9. **Atliekų susidarymo vieta** – įrenginys ar teritorija, kurioje dėl ūkinės ar kitos veiklos susidaro atliekų.

10. **Atliekų šalinimas** – atliekų tvarkymo būdas, nurodytas Įstatymo 3 priede.

11. **Atliekų turėtojas** – atliekų gamintojas arba asmuo, kuris turi atliekų.

12. **Atliekų tvarkymas** – atliekų surinkimo, vežimo ir apdorojimo veikla, taip pat atliekų tvarkymo veiklos priežiūra ir atliekų šalinimo vietų priežiūra po jų uždarymo.

13. **Atliekų tvarkymo valstybinės reikšmės objektai** – veikiantys arba statomi atliekų tvarkymo objektai, atitinkantys Vyriausybės nustatytus kriterijus.

14. **Atliekų tvarkytojas** – fizinis asmuo, vykdamas individualią veiklą, ar juridinis asmuo, taip pat valstybėje narėje įsteigto juridinio asmens ar kitos organizacijos filialas, įsteigtas Lietuvos Respublikoje (toliau – įmonė), kuris surenka ir (ar) veža, ir (ar) naudoja, ir (ar) šalina atliekas pagal šio Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus.

15. **Atliekų vežėjas** – asmuo, kuris priima atliekas iš jų turėtojo, jas veža bei perduoda atliekų naudotojui ar šalintojui.

16. **Elektros ir elektroninė įranga** – įranga, kuriai tinkamai funkcionuoti reikalingos elektros srovės arba elektromagnetiniai laukai, ir įranga, skirta kurti, perduoti arba išmatuoti tokias sroves ar laukus, priklausanti Aplinkos ministerijos nustatytiems kategorijoms ir skirta naudoti su ne didesne kaip 1000 V įtampa esant kintamajai srovei ir su ne didesne kaip 1500 V įtampa esant nuolatinei srovei.

17. **Gaminių atliekos** – atliekos, kurios susidaro pasibaigus alyvų, elektros ir elektroninės įrangos bei Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nustatyta tvarka apmokestinamųjų gaminių naudojimo laikui, ir eksploatuoti netinkamos transporto priemonės.

18. **Gamintojas** – teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, kuris:

1) Lietuvos Respublikos teritorijoje gamina alyvas, apmokestinamuosius gaminius (išskyrus baterijas ir akumulatorius) ir (ar) gaminius pakuoja arba

2) pirmą kartą verslo tikslais tiekia baterijas ar akumulatorius (įskaitant į prietaisus ar transporto priemones įmontuotas baterijas ar akumulatorius) Lietuvos Respublikos rinkai, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba

3) gamina elektros ir elektroninę įrangą ir paženkliną savo ženklą ją atlygintinai perleidžia kitam asmeniui; arba iš kitų tiekėjų gautą ir savo ženklą paženkliną įrangą atlygintinai perleidžia kitam asmeniui; arba verslo tikslais importuoja ar eksportuoja į valstybę narę, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba

4) gamina transporto priemones ar verslo tikslais importuoja į valstybę narę.

19. **Importuotojas** – teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, kuris:

1) importuoja ir (ar) iš kitos valstybės įveža alyvas, apmokestinamuosius gaminius (išskyrus baterijas ir akumulatorius) ir kitus supakuotus gaminius į Lietuvos Respublikos teritoriją arba

2) importuoja ir (ar) iš kitos valstybės įveža ir pirmą kartą verslo tikslais tiekia baterijas ar akumulatorius (įskaitant į prietaisus ar transporto priemones įmontuotas baterijas ar akumulatorius) Lietuvos Respublikos rinkai, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba

3) iš kitos valstybės narės įveža ir verslo tikslais Lietuvos Respublikos rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba

4) iš kitos valstybės narės įveža ir verslo tikslais Lietuvos Respublikos rinkai tiekia transporto priemones.

20. **Komunalinės atliekos** – buitinės (buityje susidaranti) ir kitokios atliekos, kurios savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas.

21. **Komunalinių atliekų tvarkymo sistema** – organizacinių, techninių ir teisinių priemonių visuma, susijusi su savivaldybių funkcijų įgyvendinimu atliekų tvarkymo srityje.

22. **Laikinasis saugojimas** – pavojingų atliekų saugojimas ne ilgiau kaip tris mėnesius, o nepavojingų atliekų – ne ilgiau kaip vienus metus šių atliekų susidarymo vietoje iki jų surinkimo.

23. **Leidimas** – tai taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas, rengiamas ir išduodamas Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

24. **Nepavojingos atliekos** – visokios atliekos, nepriskiriamos pavojingoms atliekoms.

25. **Pakuočių atliekos** – pakuotės ir pakuočių medžiagos, pagal atliekų apibrėžimą priskiriamos atliekoms, išskyrus pakuočių gamybos atliekas.

26. **Pakuotė** – gaminys, pagamintas iš bet kokių medžiagų ir skirtas gaminiams pakuoti, apsaugoti, gabenti ir pateikti vartotojams ar gaminių naudotojams.

27. **Pavojingos atliekos** – atliekos, atliekų sąraše pažymėtos kaip pavojingos, pasižyminčios viena ar keliomis pavojingumą lemiančiomis savybėmis, nurodytomis šio Įstatymo 4 priede, ir atitinkančios Aplinkos ministerijos nustatytus atliekų pavojingumo kriterijus, bei kitos atliekos, atliekų

sąrašė nepažymėtos kaip pavojingos, tačiau pasižyminčios viena ar keliomis pavojingumą lemiančiomis savybėmis ir atitinkančios atliekų pavojingumo kriterijus.

28. **Saugojimas** – neterminuotas atliekų kaupimas, laikymas neribotą laiką specialiaame tam skirtame įrenginyje ar teritorijoje, siekiant jas naudoti ar šalinti šio Įstatymo 2 ir 3 prieduose nurodytais būdais.

29. **Sąvartynas** – atliekų šalinimo įrenginys, skirtas atliekoms išversti ant žemės paviršiaus ar po žeme. Sąvartynams priklauso atliekų šalinimo įrenginiai, kuriuose atliekų gamintojas šalina savo atliekas jų susidarymo vietoje, ir nuolatiniai (veikiantys ilgiau negu metus) įrenginiai, naudojami laikinai saugoti atliekas, išskyrus įrenginius, kuriuose atliekos iškraunamos, kad būtų paruoštos toliau pervežti į naudojimo, apdorojimo ar šalinimo vietas; įrenginiai, kuriuose atliekos saugomos iki naudojimo ar apdorojimo trumpiau negu trejus metus, ir įrenginiai, kuriuose atliekos saugomos iki šalinimo trumpiau negu vienus metus.

30. **Transporto priemonė** – bet kokia transporto priemonė, priskiriama M₁ klasei (ne mažiau kaip keturis ratus turinti transporto priemonė, skirta keleiviams vežti, kurioje yra ne daugiau kaip 8 sėdimos vietos keleiviams ir viena sėdima vieta vairuotojui) arba N₁ klasei (ne mažiau kaip keturis ratus turinti transporto priemonė, skirta kroviniams vežti, kurios bendroji masė yra ne didesnė kaip 3,5 t) ir triratė motorinė transporto priemonė, išskyrus motorines trirates transporto priemones su simetriškai išdėstytais ratais.

[2 dalį papildyti 31-33 dalimis]

31. **Buityje susidaranti elektros ir elektroninės įrangos atliekos** – buityje, taip pat komerciniuose bei pramonės ūkio objektuose, institucijose ir kituose šaltiniuose susidaranti elektros ir elektroninės įrangos atliekos, savo pobūdžiu ar sudėtimi bei kiekiu panašios į buityje susidaranti elektros ir elektroninės įrangos atliekas.

32. **Gaminių platintojas** – asmuo, verslo tikslais vartotojams tiekiantis alyvas, transporto priemones, elektros ir elektroninę įrangą ir (ar) apmokestinamuosius gaminius.

33. **Elektros ir elektroninės įrangos atliekos** – elektros arba elektroninė įranga pagal šio Įstatymo 2 straipsnio 4 dalį laikoma atliekomis, įskaitant visas jos sudedamąsias dalis ir komplektavimo gaminius, kurie yra ardomos elektros ir elektroninės įrangos dalis.

34. **Baterija (galvaninis elementas) ar akumuliatorius** (toliau – **baterija ar akumuliatorius**) – vykstant cheminės energijos tiesioginei konversijai elektros energiją gaminantis šaltinis, susidedantis iš vieno ar kelių pirminių (vienkartinių) ar antrinių (pakartotinai įkraunamų) elementų.

35. **Baterijų ar akumuliatorių atliekos** – baterijos ar akumuliatoriai, kurie pagal šio Įstatymo 2 straipsnio 4 dalį yra atliekos.

36. **Atliekų apdorojimas** – atliekų naudojimas arba šalinimas, įskaitant atliekų paruošimą naudoti arba šalinti.

37. **Kasybos pramonė** – ūkinės veiklos sritis, apimanti ūkio subjektų komerciniu tikslu vykdomą naudingųjų iškasenų išgavimą atvirais ar požeminiais kasiniais, įskaitant išgavimą mechaniniais gręžiniais, arba išgautų medžiagų apdorojimą.

38. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė arba Europos ekonominės erdvės valstybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, Žin., 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

Nr. [X-1605](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 76-2999 (2008-07-05)

Nr. [X-1674](#), 2008-07-03, Žin., 2008, Nr. 81-3180 (2008-07-17)

Nr. [XI-624](#), 2009-12-22, Žin., 2009, Nr. 154-6961 (2009-12-28)

ANTRASIS SKIRSNIS ATLIEKŲ TVARKYMO PRIORITETAI

3 straipsnis. Atliekų tvarkymo prioritetai

Įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro atliekų ir kurios naudoja, šalina ar kitaip tvarko atliekas, turi imtis visų galimų ir ekonomiškai pateisinamų priemonių jų kiekiui bei kenksmingam poveikiui žmonių sveikatai ir aplinkai mažinti. Tokios įmonės privalo laikytis šių prioritetų:

1) naudoti prevencijos priemones atliekų susidarymui mažinti;

2) mažinti susidarančių bei į sąvartynus patenkančių atliekų kiekį ir jų kenksmingumą – kurti ir diegti mažaatliekes technologijas, taupyti gamtos išteklius, gaminti ir tiekti į rinką gaminius, kuriuos būtų galima ilgai ar kartotinai naudoti, o pasibaigus jų naudojimo laikui ir virtus atliekomis jas sunaudoti ir taip sumažinti atliekų kiekį bei pavojų žmonių sveikatai ir aplinkai;

3) pagaminti iš susidariusių atliekų gaminius arba antrines žaliavas, tinkančias gaminiams gaminti;

4) naudoti atliekas energijai gauti;

5) saugiai šalinti susidariusias atliekas į sąvartynus bei kitas specialiai tam skirtas vietas, kad jos nekeltų pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai.

TREČIASIS SKIRSNIS ATLIEKŲ TVARKYMAS

4 straipsnis. Atliekų tvarkymo organizavimas

1. Atliekų turėtojas šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi tvarkyti atliekas pats arba perduoti jas atliekų tvarkytojui, išskyrus atvejus, kai nepavojingos atliekos sunaudojamos žemės ūkyje, energijai gauti ar kitoms reikmėms aplinkai ir žmonių sveikatai saugiu būdu.

2. Įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro atliekų, privalo jas rūšiuoti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

3. Atliekas surenkančios, vežančios, saugančios ilgiau, negu nustatyta šio Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje, naudojančios bei šalinančios įmonės turi registruotis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Atliekas tvarkančios įmonės vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktais.

5. Atliekų vežimą tranzitu, išvežimą iš Lietuvos Respublikos ir įvežimą į Lietuvos Respubliką reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai bei Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys. Atliekų vežimo tranzitu, išvežimo iš Lietuvos Respublikos ir įvežimo į Lietuvos Respubliką reikalavimus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

6. Atliekų tvarkymo valstybinės reikšmės objektai steigiami Vyriausybės nustatyta tvarka.

7. Atliekų apdorojimo veiklai yra taikomi atliekų naudojimo ir šalinimo veiklai nustatyti reikalavimai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

Nr. [X-1674](#), 2008-07-03, *Žin.*, 2008, Nr. 81-3180 (2008-07-17)

5 straipsnis. Gamtos išteklių taupymo ir atliekų mažinimo planai

1. Atliekos turi būti tvarkomos taip, kad nekeltų pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai.

2. Siekiant taupyti gamtos išteklius ir užtikrinti prevencijos priemonių atliekų susidarymui mažinti įgyvendinimą, įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro atliekų ir kurios pagal šio Įstatymo 6 straipsnio reikalavimus privalo gauti leidimus, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka turi rengti ir įgyvendinti gamtos išteklių taupymo ir atliekų mažinimo planus.

3. Gamtos išteklių taupymo ir atliekų mažinimo planai peržiūrimi ir keičiami, jeigu pasikeičia gamybos technologija ar mastas, išskyrus pačiame plane numatytus pasikeitimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

6 straipsnis. Leidimai

1. Įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro atliekų kiekiai, viršijantys Aplinkos ministerijos nustatytus ribinius dydžius, ir (arba) įmonės, kurios atliekas saugo susidarymo vietoje ilgiau, negu nustatyta šio Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje, bei įmonės, kurios atliekas naudoja ir (arba) šalina, turi gauti leidimus Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

2. Leidimai išduodami tik toms atliekas naudojančioms ar šalinančioms įmonėms, kurios turi atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planus, parengtus pagal šio Įstatymo 11 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

7 straipsnis. Atliekų apskaita ir ataskaitų teikimo tvarka

Įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro atliekų, ir atliekų tvarkytojai atliekų apskaitą tvarko ir teikia ataskaitas apie atliekų susidarymą ir tvarkymą Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Atliekų saugojimas

1. Atliekos turi būti saugomos taip, kad neturėtų neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai.

2. Atliekų saugojimo priemonės, įrenginiai ir vietos, atsižvelgiant į juose saugomų atliekų savybes, turi atitikti teisės aktų nustatytus aplinkos apsaugos, priešgaisrinės apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus.

3. Atliekas gaminančios įmonės be nustatyta tvarka išduoto leidimo pavojingas atliekas gali saugoti ne ilgiau kaip tris mėnesius, o nepavojingas – ne ilgiau kaip vienus metus nuo jų susidarymo, šių atliekų susidarymo vietoje. Šios dalies nuostata netaikoma kasybos pramonės atliekoms, kurių saugojimo terminus nustato Aplinkos ministerija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

Nr. [X-1674](#), 2008-07-03, Žin., 2008, Nr. 81-3180 (2008-07-17)

9 straipsnis. Atliekų tvarkymo dokumentų saugojimas

Su atliekų tvarkymu susiję dokumentai turi būti saugomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Atliekų naudojimo ar šalinimo techninis reglamentas

1. Atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė turi turėti atliekų naudojimo ar šalinimo techninį reglamentą, kuris smulkiai apibrėžtų visas atliekų priėmimo, saugojimo, naudojimo, šalinimo, aplinkos stebėsenos (monitoringo) ir kontrolės operacijas, užtikrinančias aplinkos apsaugą ir visuomenės sveikatos saugą.

2. Atliekų naudojimo ar šalinimo techninis reglamentas yra neatsiejama leidimo, numatyto šio Įstatymo 6 straipsnyje, dalis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

11 straipsnis. Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo sąlygos

1. Atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą taip, kad jos nutraukimo metu ir po veiklos nutraukimo neatsirastų neigiamas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai.

2. Atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė turi turėti Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka parengtą atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planą. Jame turi būti numatyta:

- 1) didžiausias leidžiamas įmonėje saugoti atliekų kiekis, jų sutvarkymo priemonės ir išlaidos;
- 2) atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginių uždarymo bei sutvarkymo priemonės ir išlaidos;
- 3) atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginių priežiūros po uždarymo priemonės, trukmė ir išlaidos;

4) šios dalies 1–3 punktuose numatytiems priemonėms įgyvendinti būtinų lėšų kaupimo sistema.

3. Pavojingas atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė bei įmonė, naudojanti ar šalinanti nepavojingas atliekas, kurių sąrašą nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, turi būti sudariusi laidavimo draudimo sutartį ar turėti banko garantiją, užtikrinančią atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių finansavimą įmonės bankroto ar kitu atveju, kai įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą ir neturi sukaupusi tam reikalingų lėšų. Dokumentai, patvirtinantys laidavimo draudimo sutarties sudarymą ar banko garantijos suteikimą, pateikiami kartu su atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planu Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

KETVIRTASIS SKIRSNIS PAVOJINGŲ ATLIEKŲ TVARKYMO YPATUMAI

12 straipsnis. Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimas

1. Įmonės, kurios surenka, saugo, šalina ar naudoja pavojingas atliekas, turi gauti licenciją Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Licencijoje turi būti nurodytos pavojingų atliekų, kurias licencijos turėtojas gali tvarkyti, rūšys bei šių atliekų tvarkymo būdai.

3. Licencija gali būti išduodama tik tai įmonei, kuri pagal šio Įstatymo 6 straipsnio reikalavimus yra gavusi leidimą, kurios darbuotojų kvalifikacija atitinka nustatytus pavojingų atliekų tvarkymo atestacinius reikalavimus ir kurios veikla apdrausta draudimo kompanijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

13 straipsnis. Pavojingų atliekų identifikavimas ir deklaravimas

Pavojingų atliekų gamintojas privalo identifikuoti turimas pavojingas atliekas ir apie kiekvienos rūšies pavojingų atliekų susidarymą pranešti Aplinkos ministerijai. Pavojingų atliekų identifikavimo ir deklaravimo tvarką nustato Aplinkos ministerija.

14 straipsnis. Pavojingų atliekų maišymas

1. Pavojingų atliekų susidarymo, surinkimo, saugojimo, vežimo, rūšiavimo, naudojimo, šalinimo metu negalima šių atliekų skiesti ir maišyti su jokiais atliekomis ar medžiagomis.

2. Pavojingas atliekas galima maišyti su kitomis atliekomis ar medžiagomis tik tais atvejais, jei tai būtina siekiant sutvarkyti pavojingas atliekas saugesniu žmonių sveikatai ir aplinkai būdu.

15 straipsnis. Pavojingų atliekų pakavimas ir ženklimas

Saugomos arba vežamos pavojingos atliekos turi būti supakuotos ir paženklintos. Pavojingų atliekų pakavimo ir ženklavimo tvarką nustato Aplinkos ministerija.

16 straipsnis. Pavojingų atliekų naudojimo ar šalinimo įmonės darbo žurnalas

Pavojingų atliekų naudojimo ar šalinimo įmonė privalo pildyti darbo žurnalą, kuriame registruojami pavojingų atliekų priėmimo, saugojimo, naudojimo, šalinimo etapai, vežimas bei tiksli jų buvimo vieta įmonėje. Darbo žurnalo formą ir pildymo tvarką nustato Aplinkos ministerija.

17 straipsnis. Pavojingų atliekų vežimo tvarka

1. Pavojingos atliekos vežamos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus pavojingų krovinių vežimo reikalavimus, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nenustato kitaip.

2. Perduodant tvarkyti ar vežti pavojingas atliekas, privaloma turėti pavojingų atliekų specialios formos lydraštį. Pavojingų atliekų lydraščio formą, jo pildymo ir naudojimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

18 straipsnis. Pavojingų atliekų tranzito, išvežimo ir įvežimo apskaita

Pavojingų atliekų tranzito, išvežimo iš Lietuvos Respublikos ir įvežimo į Lietuvos Respubliką apskaitą tvarko Aplinkos ministerija.

19 straipsnis. Avarių prevencija, likvidavimas, tyrimas

1. Pavojingas atliekas gaminančios ir tvarkančios įmonės bei nepavojingas atliekas šalinančios įmonės privalo parengti avarių likvidavimo planus. Šiuose planuose turi būti numatyti įmonės darbuotojų veiksmai galimos avarijos metu, kad nekiltų arba būtų mažesnis pavojus žmonių sveikatai ar aplinkai.

2. Įvykus avarijai arba išsipylius pavojingoms atliekoms ar jų pavojingiems komponentams, galintiems sukelti pavojų žmonių sveikatai ar aplinkai, avarija nedelsiant turi būti likviduojama pagal avarių likvidavimo planą ir nustatomos avarijos priežastys. Avarių likvidavimo planai sudaromi Vyriausybės nustatyta tvarka.

PENKTASIS SKIRSNIS

ATLIEKŲ TVARKYMO VALSTYBINIS REGLAMENTAVIMAS

20 straipsnis. Aplinkos ministerijos funkcijos

1. Aplinkos ministerija reglamentuoja ir administruoja visų atliekų tvarkymą, kontroliuoja nustatytų reikalavimų ir užduočių įgyvendinimą.

2. Aplinkos ministerija koordinuoja kitų valstybės institucijų, apskričių viršininkų ir savivaldybių veiklą atliekų tvarkymo srityje, ieško papildomų finansavimo šaltinių valstybės institucijų bei savivaldybių parengtiems atliekų tvarkymo projektams finansuoti.

21 straipsnis. Sveikatos apsaugos ministerijos funkcijos

1. Sveikatos apsaugos ministerija atlieka pavojingų atliekų ir jų tvarkymo veiklos poveikio žmogaus ir visuomenės sveikatai ekspertizę, reglamentuoja medicininių atliekų tvarkymą sveikatos priežiūros įstaigose.

2. Sveikatos apsaugos ministerija koordinuoja sveikatos priežiūros įstaigų veiksmus diegiant medicininių atliekų tvarkymo pajėgumus. Tais atvejais, kai sveikatos priežiūros įstaigos nesugeba užtikrinti saugaus medicininių atliekų sutvarkymo, Sveikatos apsaugos ministerija inicijuoja šių atliekų tvarkymo pajėgumų sukūrimo projektus.

22 straipsnis. Ūkio ministerijos funkcijos

1. Ūkio ministerija rengia ir tvirtina programas, skatinančias atliekų prevenciją, taip pat skatinančias mažinti gamyboje susidarantių atliekų kiekį, diegti mažaatliekes technologijas, kurti rinkas iš antrinių žaliavų pagamintiems produktams; koordinuoja šių programų įgyvendinimą.

2. Ūkio ministerija koordinuoja pramonės įmonių veiksmus diegiant gamyboje susidarantių atliekų tvarkymo pajėgumus. Tais atvejais, kai pramonės įmonės nesugeba užtikrinti saugaus savo atliekų sutvarkymo, Ūkio ministerija inicijuoja atitinkamų atliekų tvarkymo pajėgumų sukūrimo projektus.

23 straipsnis. Žemės ūkio ministerijos funkcijos

Žemės ūkio ministerija koordinuoja žemės ūkio ir maisto pramonės įmonių veiksmus diegiant jų gamyboje susidarantių atliekų tvarkymo pajėgumus. Tais atvejais, kai žemės ūkio ir maisto pramonės įmonės nesugeba užtikrinti saugaus savo atliekų sutvarkymo, Žemės ūkio ministerija inicijuoja atitinkamų atliekų tvarkymo pajėgumų sukūrimo projektus.

24 straipsnis. Apskričių viršininkų funkcijos

Apskričių viršininkai organizuoja regioninių atliekų tvarkymo planų rengimą, koordinuoja savivaldybių veiksmus įgyvendinant bendras regionines programas, ypač kai tai yra susiję su atliekų tvarkymui reikalingos regioninės infrastruktūros kūrimu.

25 straipsnis. Savivaldybių funkcijos

Savivaldybių institucijos organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarantiems komunalinėms atliekoms tvarkyti, organizuoja atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymą.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

ATLIEKŲ TVARKYMO PLANAI

26 straipsnis. Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas

1. Šiame Įstatyme nurodytiems atliekų tvarkymo prioritetams įgyvendinti turi būti parengtas valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas.

2. Pagrindiniai valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano tikslai:

1) sukurti racionalią bendrą atliekų tvarkymo sistemą, tenkinančią visuomenės poreikius, užtikrinančią gerą aplinkos kokybę ir nepažeidžiančią rinkos ekonomikos principų;

2) nustatyti atliekų tvarkymo užduotis, priemones ir veiksmus, užtikrinančius racionalų atliekų medžiaginių ir energetinių išteklių panaudojimą.

3. Valstybinį strateginį atliekų tvarkymo planą rengia Aplinkos ministerija ir tvirtina Vyriausybė.

27 straipsnis. Regioniniai atliekų tvarkymo planai

1. Regioniniuose atliekų tvarkymo planuose turi būti nustatytos priemonės, užtikrinančios valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytų užduočių įgyvendinimą.

2. Pagrindinis regioninių atliekų tvarkymo planų tikslas – suderinti savivaldybių veiksmus organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius.

3. Regioniniai atliekų tvarkymo planai turi būti suderinti su regionų plėtros planais.

4. Regioninius atliekų tvarkymo planus rengia regionų plėtros tarybos sudarytos darbo grupės.

5. Regioninių atliekų tvarkymo planų rengimą koordinuoja ir juos tvirtina regionų plėtros tarybos.

28 straipsnis. Savivaldybių atliekų tvarkymo planai

1. Savivaldybių atliekų tvarkymo planuose turi būti nustatytos priemonės, užtikrinančios valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane bei regioniniuose atliekų tvarkymo planuose nustatytų užduočių įgyvendinimą.

2. Pagrindinis savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

3. Savivaldybių atliekų tvarkymo planus rengia savivaldybės ir tvirtina savivaldybių tarybos.

29 straipsnis. Regioninių ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų sudėtis

1. Regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose turi būti šios pagrindinės dalys:

- 1) esamos atliekų tvarkymo būklės apžvalga;
- 2) atliekų tvarkymo užduotys planuojamam laikotarpiui;
- 3) ilgalaikė strateginė programa ne mažiau kaip dešimties metų laikotarpiui;
- 4) trumpalaikė veiksmų programa ketverių metų laikotarpiui.

2. Smulkesnę regioninių ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų sudėtį nustato Aplinkos ministerija.

SEPTINTASIS SKIRSNIS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS

30 straipsnis. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimas

1. Savivaldybės organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti. Šiose sistemose gali būti tvarkomos visos atliekos, išskyrus atliekas įmonių, kurių leidimuose nustatyti atliekų tvarkymo reikalavimai negali būti įvykdyti savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose.

2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos turi būti organizuojamos taip, kad skatintų atliekų naudojimą ir perdirbimą.

3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos turi būti organizuojamos taip, kad miestai, miesteliai ir kaimai būtų aprūpinti:

- 1) atliekų surinkimo ir išvežimo priemonėmis;
- 2) atliekų rūšiavimo jų susidarymo vietoje priemonėmis. Rūšiavimo priemonėmis turi būti užtikrintas asmenims patogus antrinių žaliavų surinkimas;
- 3) atskirų komunalinių atliekų srautų – buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didžiųjų atliekų (baldų ir pan.), elektros ir elektroninės įrangos, naudotų padangų – atskiro surinkimo priemonėmis;

4) buityje susidarančių pavojingų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) atskiro surinkimo priemonėmis. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų.

4. Eksploatuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą savivaldybės gali pavesti (kaip privalomą užduotį) savivaldybės įsteigta bendrovei arba kelių savivaldybių įsteigta atliekų tvarkymo įstaigai, įmonei ar organizacijai. Savivaldybės gali organizuoti ir komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo ir plėtojimo paslaugų operatorių (atliekų tvarkytojų) atrankos konkursą arba, nutarusios įvesti vietinę rinkliavą iš atliekų turėtojų už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, turi organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo (komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo ir plėtojimo) paslaugų viešojo pirkimo konkursą.

5. Įmonės, kurios vykdo komunalinių atliekų surinkimą, įskaitant antrinių žaliavų surinkimą, šią veiklą savivaldybės teritorijoje gali vykdyti tik tuo atveju, jeigu yra sudariusios sutartis su savivaldybe (arba savivaldybės (kelių savivaldybių) įsteigtu juridiniu asmeniu, kuriam pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

6. Šio Įstatymo 34⁽¹⁾ straipsnio 2 dalies 2 punkte numatytų atliekų tvarkymo užduotims įgyvendinti gali būti diegiamos savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos. Šiuo atveju atliekų surinkimo sistemos diegimo sąlygos turi būti suderintos su savivaldybe Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

7. Savivaldybės iki 2007 m. sausio 1 d. privalo:

1) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savivaldybės teritorijoje užtikrinti bent vienos didelio gabarito atliekų surinkimo aikštelės įrengimą, jei tokios aikštelės savivaldybės teritorijoje nėra ir pagal regioninę atliekų tvarkymo sistemą tokia aikštelė nenumatyta įrengti. Tuo atveju, jei įrengti aikštelę nėra galimybės, savivaldybės privalo aprūpinti kitomis atliekų surinkimo priemonėmis;

2) į sutartis su komunalines atliekas tvarkančiomis įmonėmis įrašyti nuostatas dėl šių įmonių pareigos atskirai rinkti ir rūšiuoti buityje susidarantį elektros ir elektroninės įrangos atliekas, atliekų vežimo perdirbėjams bei atliekų surinkimo priimančias jas iš vietos tvarką.

8. Fiziniai ir juridiniai asmenys buityje susidarantį elektros ir elektroninės įrangos atliekas privalo atskirti nuo komunalinių atliekų ir rūšiuoti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, Žin., 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

Nr. [X-1605](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 76-2999 (2008-07-05)

31 straipsnis. Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės

1. Savivaldybių tarybos turi patvirtinti taisykles, reglamentuojančias viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą ir užtikrinančias, kad šios paslaugos atitiktų aplinkosaugos, techninius-ekonominius, higienos reikalavimus ir savivaldybių bei regioninių atliekų tvarkymo planų įgyvendinimą, nustatančias komunalinių atliekų tvarkymo sąlygas.

2. Kaip vykdomi savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyti reikalavimai, kontroliuoja savivaldybių institucijos.

3. Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės turi būti paskelbtos vietinėje spaudoje.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

ATLIEKŲ TVARKYMO EKONOMINĖS IR FINANSINĖS PRIEMONĖS

32 straipsnis. Principas „teršėjas moka“

1. Atliekų tvarkymo srityje taikomas principas „teršėjas moka“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti atliekų turėtojas ir (ar) medžiagų bei gaminių, tarp jų – pakuotės, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas.

2. Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas nustato mokesį už aplinkos teršimą gaminių ir (ar) pakuotės atliekomis.

33 straipsnis. Atliekų tvarkymo papildomi finansavimo šaltiniai

Atliekų tvarkymo papildomi finansavimo šaltiniai:

- 1) Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos;
- 2) valstybės biudžetas ir savivaldybių biudžetai;
- 3) Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos;

- 4) Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos;
- 5) Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšos;
- 6) užsienio šalių, tarptautinių organizacijų ir finansų institucijų bei Lietuvos Respublikos asmenų tiksliniai įnašai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1615](#), 2003-06-10, *Žin.*, 2003, Nr. 61-2768 (2003-06-27)

34 straipsnis. Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programa

1. Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programa (toliau – Programa) sudaroma atliekų tvarkymo finansavimo galimybėms padidinti.

2. Programos lėšas sudaro Mokesčio už aplinkos teršimą įstatyme nustatytas mokestis už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių ir pakuotės atliekomis, taip pat lėšos, gautos pagal šio Įstatymo 34⁶ straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytas garantijas, laidavimo draudimo sutartis ir kitus dokumentus, užtikrinančius atliekų tvarkymo finansavimą.

3. Programos lėšos naudojamos finansuoti:

1) elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ir pakuotės atliekų tvarkymo sistemų kūrimą, funkcionavimą ir vystymą, įskaitant ir investicinių projektų įgyvendinimą;

2) visuomenės ir savivaldybių darbuotojų mokymą, švietimą ir informavimą elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ir pakuotės bei jų atliekų tvarkymo klausimais – ne daugiau kaip 5 procentai Programos metinių įplaukų;

3) elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ir pakuotės atliekų tvarkymo sistemų kūrimą, funkcionavimą ir vystymą, teikiant dotacijas savivaldybėms ir subsidijas ūkio subjektams;

4) Programos lėšų ir mokesčio už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių ir pakuotės atliekomis administravimo priemonės.

4. Programos lėšos naudojamos einamaisiais biudžetiniais metais šio straipsnio 3 dalyje numatytoms priemonėms finansuoti, o jei nėra galimybės, – perkeliamos į kitus biudžetinius metus.

5. Savivaldybės ir ūkio subjektai, įgyvendindami elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ir pakuotės atliekų tvarkymo sistemų kūrimo, funkcionavimo ir vystymo projektus, Programos lėšas naudoja vadovaudamiesi Viešųjų pirkimų įstatymu.

6. Programos lėšas administruoja ir jų naudojimo tvarką, finansuojamų priemonių tikslus, uždavinius, siekiamus rezultatus, paraiškų pateikimo ir vertinimo kriterijus, subsidijų ir dotacijų teikimo tvarką nustato Aplinkos ministerija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, *Žin.*, 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

Nr. [X-1605](#), 2008-06-17, *Žin.*, 2008, Nr. 76-2999 (2008-07-05)

Nr. [XI-624](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2009, Nr. 154-6961 (2009-12-28)

Įstatymas papildytas aštuntuoju⁽¹⁾ skirsniu:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

Skirsnio pakeitimas:

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, *Žin.*, 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

AŠTUNTASIS⁽¹⁾ SKIRSNIS

GAMINTOJŲ, IMPORTUOTOJŲ IR PLATINTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

34⁽¹⁾ straipsnis. Gamintojų ir importuotojų teisės ir pareigos

1. Gamintojai ir importuotojai turi teisę:

1) individualiai tvarkyti savo gaminių ir (ar) pakuočių atliekas;

2) gaminių ir (ar) pakuočių atliekas sutartiniais pagrindais pavesti tvarkyti tokias atliekas tvarkančioms įmonėms;

3) įsteigti organizacijas ir joms pavesti diegti savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančias atliekų surinkimo sistemas, kad būtų įvykdytos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos gaminių ir (ar) pakuotės atliekų tvarkymo užduotys. Šio punkto nuostatų įgyvendinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija;

4) steigti šio Įstatymo 34⁽³⁾ straipsnyje nurodytas gamintojų ir importuotojų organizacijas ar tapti tokių organizacijų nariais.

2. Gamintojai ir importuotojai privalo:

1) registruotis šio Įstatymo 34⁽²⁾ straipsnio nustatyta tvarka;

2) įvykdyti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytas gaminių ir (ar) pakuotės atliekų tvarkymo užduotis;

3) tvarkyti alyvų, transporto priemonių, elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ir šių bei kitų gaminių pakuočių apskaitą ir teikti ataskaitas Vyriausybės įgaliotai institucijai šios institucijos nustatyta tvarka.

3. Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai, be pareigų, nurodytų šio straipsnio 2 dalyje, taip pat privalo elektros ir elektroninės įrangos platintojui pateikti registravimąsi patvirtinantį dokumentą.

4. Transporto priemonių gamintojai ir (ar) importuotojai privalo sukurti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo sistemą, užtikrinančią, kad eksploatuoti netinkamos transporto priemonės būtų surenkamos ir sutvarkomos. Ši sistema turi būti organizuota taip, kad būtų sudarytos sąlygos asmeniui, kuriam priklausanti eksploatuoti netinkama transporto priemonė neturi rinkos vertės ar ši vertė yra neigiama, nemokamai atiduoti tvarkyti šią transporto priemonę tokias atliekas tvarkančioms įmonėms, išskyrus atvejus, kai:

1) eksploatuoti netinkama transporto priemonė neturi transporto priemonės veikimui būtinų pagrindinių dalių – variklio ir kėbulo;

2) eksploatuoti netinkamoje transporto priemonėje yra palikta papildomų pavojingų arba kitų atliekų. Papildomai paliktomis atliekomis nelaikomos natūraliai transporto priemonėje esančios atliekos.

5. Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai iki 2011 m. vasario 13 d. parduodami naujus gaminius pardavimo dokumentuose vartotojams gali nurodyti 2–10 kategorijų elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo, apdorojimo ir aplinkai tinkamo šalinimo išlaidas, o iki 2013 m. vasario 13 d. – 1 kategorijos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo, apdorojimo ir aplinkai tinkamo šalinimo išlaidas. Elektros ir elektroninės įrangos kategorijas nustato Aplinkos ministerija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, *Žin.*, 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

Nr. [XI-624](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2009, Nr. 154-6961 (2009-12-28)

34² straipsnis. Gamintojų ir importuotojų registravimas

1. Gamintojai ir importuotojai turi registruotis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai registruodamiesi pateikia ir vieną iš šio Įstatymo 34⁶ straipsnio 3 dalyje nurodytų dokumentų, įrodančių, kad visų jų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas bus finansuojamas.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, *Žin.*, 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

Nr. [XI-624](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2009, Nr. 154-6961 (2009-12-28)

34⁽³⁾ straipsnis. Gamintojų ir importuotojų organizacijos

1. Gamintojų ir importuotojų organizacija (toliau šiame straipsnyje – Organizacija) yra viešasis juridinis asmuo, kurio pelnas gali būti naudojamas tik Organizacijos tikslams siekti ir negali būti paskirstomas ar kitokia forma perduodamas Organizacijos steigėjams ar nariams. Organizacija steigiama vadovaujantis Asociacijų įstatymo ar kitų įstatymų nustatyta tvarka ir į ją gali stoti nauji nariai.

2. Visų Organizacijos steigėjų ir narių pareigas bei užduotis Organizacija turi vykdyti vienodomis sąlygomis.

3. Organizacija gali verstis tik ta veikla, kuri skirta šio Įstatymo 34⁽¹⁾ straipsnyje numatytoms Organizacijos steigėjų ir narių pareigoms vykdyti, bei su tuo susijusia veikla (gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas, konsultavimas atliekų tvarkymo klausimais, atliekų tvarkymo specialistų mokymas ir jų kvalifikacijos kėlimas, visuomenės švietimas atliekų tvarkymo klausimais).

4. Vienas Organizacijos steigėjas arba steigėjų grupė, privalanti sudaryti konsoliduotą finansinę atskaitomybę, arba steigėjų grupė, kurioje teisė tiesiogiai ar netiesiogiai valdyti šiuos steigėjus ir paveikti jų finansinę ir ūkinę veiklą priklauso tiems patiems asmenims, negali turėti daugiau kaip 1/5 balsų priimant sprendimus visuotiniame Organizacijos steigėjų susirinkime.

5. Organizacija gali vykdyti savo veiklą tik gavusi licenciją. Licencijavimo taisyklės, atsižvelgdama į alyvų, elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų bei netinkamų naudoti transporto priemonių tvarkymo organizavimo specifiką, tvirtina Vyriausybė. Už licencijos Organizacijai išdavimą, patikslinimą ar licencijos dublikato išdavimą imama Vyriausybės nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

6. Licencija išduodama Organizacijai, kuri atitinka šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus ir turi su Vyriausybės įgaliota institucija suderintus:

1) atliekų tvarkymo veiklos organizavimo planą, kuriame turi būti numatytos priemonės ir veiksmai, užtikrinantys šio Įstatymo 34⁽¹⁾ straipsnio 2 dalies 2 punkte numatytų užduočių įvykdymą;

2) atliekų tvarkymo finansavimo schemą, garantuojančią, kad alyvų, elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų bei netinkamų naudoti transporto priemonių tvarkymas bus finansuojamas;

3) visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programą.

7. Kiekvienais metais Organizacija pateikia ataskaitą apie praėjusių metų atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plano vykdymą visuomenei susipažinti ir Vyriausybės įgaliotai institucijai šios institucijos nustatyta tvarka.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, *Žin.*, 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-624](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2009, Nr. 154-6961 (2009-12-28)

34⁽⁴⁾ straipsnis. Elektros ir elektroninės įrangos platintojų pareigos ir teisės

1. Elektros ir elektroninės įrangos platintojams (toliau šiame straipsnyje – platintojai) draudžiama platinti elektros ir elektroninę įrangą, kurios gamintojas, importuotojas nėra įsiregistravęs šio Įstatymo 34² straipsnyje nustatyta tvarka, taip pat kurio elektros ir elektroninė įranga nėra paženklinta šio Įstatymo 34⁵ straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Platintojai privalo, nereikalaudami papildomai sumokėti, priimti vartotojo atiduodamas buityje susidarančias elektros ir elektroninės įrangos atliekas tuo atveju, jei vartotojo atiduodamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos yra tos pačios paskirties kaip jo perkama elektros ir elektroninė įranga ir jei atiduodamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekis (skaičiuojant įrangos vienetais) atitinka perkamos elektros ir elektroninės įrangos kiekį. Gamintojo ir importuotojo pageidavimu platintojas turi vartotojui nurodyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo išlaidas.

3. Platintojai gali nesilaikyti šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų ir nepriimti vartotojo atiduodamų elektros ir elektroninės įrangos atliekų, jeigu šias atliekas sudaro elektros ir elektroninė įranga be pagrindinių tokios įrangos dalių ar jose yra atliekų, nepriskiriamų elektros ir elektroninės įrangos atliekoms ir (ar) šios atliekos kelia pavojų darbuotojų sveikatai bei saugumui.

4. Iš vartotojų priimtas buityje susidarančias elektros ir elektroninės įrangos atliekas platintojai privalo perduoti elektros ir elektroninės įrangos atliekas tvarkančiai įmonei, kuri atitinka tokioms įmonėms Aplinkos ministerijos patvirtintus reikalavimus.

5. Platintojai, priimančys iš vartotojų buityje susidarančias elektros ir elektroninės įrangos atliekas, prekybos vietoje privalo informuoti vartotojus apie tai, kaip jie gali atiduoti šias atliekas platintojams.

6. Šio straipsnio reikalavimai taip pat taikomi platintojams, kurie į Lietuvos rinką tiekdami elektros ir elektroninę įrangą naudojami nuotolinio ryšio priemonėmis. Šiuo atveju vartotojams turi būti sudarytos sąlygos atiduoti elektros ir elektroninės įrangos atliekas elektros ir elektroninės įrangos atsiėmimo vietoje.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, *Žin.*, 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-624](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2009, Nr. 154-6961 (2009-12-28)

34⁵ straipsnis. Elektros ir elektroninės įrangos ženklimas

Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai privalo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka standartiniu ženklu ženklinti po 2005 m. rugpjūčio 13 d. į Lietuvos rinką išleidžiamą elektros ir elektroninę įrangą. Ženklimas privalo būti toks, kad po išleidimo į Lietuvos rinką būtų galima vienareikšmiškai nustatyti elektros ir elektroninės įrangos gamintoją ir (ar) importuotoją ir išleidimo į Lietuvos rinką datą ir kad vartotojai būtų informuoti apie būtinybę atskirai rinkti elektros ir elektroninės įrangos atliekas. Jeigu dėl elektros ir elektroninės įrangos dydžio ar funkcinės paskirties ant minėtos įrangos to padaryti praktiškai neįmanoma, toks ženklimas turi būti spausdinamas ant elektros ir elektroninės įrangos pakuotės, naudojimo instrukcijoje ir garantijos pažymėjime.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, *Žin.*, 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-624](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2009, Nr. 154-6961 (2009-12-28)

34⁶ straipsnis. Buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimas ir tvarkymas

1. Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai turi užtikrinti savo organizuojamose elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo sistemose, savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose ar (ir) pas platintojus surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą taip:

1) iki 2005 m. rugpjūčio 13 d. į rinką išleistos elektros ir elektroninės įrangos buityje susidarančių atliekų (istorinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų) tvarkymą rinkoje dalyvaujantys elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai turi finansuoti proporcingai jų užimamai atitinkamos paskirties įrangos rinkos daliai. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, nustatydamą elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduotis, nustato, kokią procentinę dalį (pagal svorį) istorinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų turi sutvarkyti gamintojas ir (ar) importuotojas, atsižvelgiant į per atitinkamus metus į rinką išleistos elektros ir elektroninės įrangos kiekį;

2) elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai turi finansuoti nuo 2005 m. rugpjūčio 13 d. į rinką išleistos savo elektros ir elektroninės įrangos buityje susidarančių atliekų tvarkymą.

2. Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka turi teikti informaciją elektros ir elektroninės įrangos vartotojams, elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkytojams apie joje esančias pavojingas medžiagas ir jų keliamą pavojų aplinkai bei žmonių sveikatai.

3. Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai, nuo 2005 m. rugpjūčio 13 d. išleisdami į rinką elektros ir elektroninę įrangą, registruodamiesi šio Įstatymo 34⁽²⁾ straipsnyje nustatyta tvarka turi pateikti dokumentus, įrodančius, kad visų jų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas bus finansuojamas. Tokie dokumentai gali būti:

1) banko garantija, išduota gamintojui ar importuotojui;

2) laidavimo draudimo sutartis, sudaryta tarp elektros ir elektroninės įrangos gamintojo ar importuotojo ir draudiko;

3) sutartis ar kitas dokumentas, įrodantis dalyvavimą gamintojų ir importuotojų organizacijoje, garantuojančioje, kad elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas bus finansuojamas, bei atitinkančioje šio Įstatymo 34⁽³⁾ straipsnio reikalavimus;

4) dokumentai, nurodyti šio straipsnio 4 dalyje, kuriais patvirtinamas elektros ir elektroninės įrangos gamintojo ar importuotojo dalyvavimas kolektyvinės atsakomybės atliekų tvarkymo finansavimo sistemoje. Dalyvaudamas šioje sistemoje gamintojas ir importuotojas vykdo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytas užduotis neatsižvelgdamas į tai, ar tvarkomos elektros ir elektroninės įrangos atliekos, išleistos į rinką, yra jo, ar yra tik tos pačios kategorijos. Gamintojai ir importuotojai turi teisę reikalauti, kad jų išleistos į rinką elektros ir elektroninės įrangos atliekos būtų tvarkomos atskirai, jeigu jie padengia susidariusias išlaidas;

5) dokumentas, įrodantis gamintojų ir importuotojų dalyvavimą kitų įstatymų nustatytose elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo finansavimo sistemose (scheme).

4. Dokumentas, patvirtinantis elektros ir elektroninės įrangos gamintojo ar importuotojo dalyvavimą šio straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytoje kolektyvinės atsakomybės atliekų tvarkymo finansavimo sistemoje, yra:

1) banko garantija, užtikrinanti einamųjų metų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties įvykdymą;

2) laidavimo sutartis, sudaryta tarp gamintojo ar importuotojo ir kito juridinio asmens, užtikrinanti einamųjų metų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties įvykdymą;

3) laidavimo draudimo sutartis, sudaryta tarp gamintojo ar importuotojo ir draudiko, užtikrinanti einamųjų metų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties įvykdymą;

4) kitas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytas dokumentas, užtikrinantis einamųjų metų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties įvykdymą.

5. Banko garantijos, laidavimo sutarties bei kitų sutarčių, nurodytų šio straipsnio 3 ir 4 dalyse, sudarymo ir vykdymo tvarką, lėšų, gautų pagal šias sutartis, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, *Žin.*, 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

34⁽⁷⁾ straipsnis. Ne buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas

1. Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai privalo užtikrinti ne buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą taip:

1) elektros ir elektroninės įrangos, išleistos į rinką iki 2005 m. rugpjūčio 13 d., atliekų (istorinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų), atiduodamų perkant naują tos pačios paskirties elektros ir elektroninę įrangą, tvarkymą privalo finansuoti gamintojai ir importuotojai, tiekiantys šią įrangą;

2) elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai privalo finansuoti nuo 2005 m. rugpjūčio 13 d. į rinką išleistos savo elektros ir elektroninės įrangos ne buityje susidarančių atliekų tvarkymą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytų ne buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą turi užtikrinti šių atliekų turėtojai.

3. Gamintojai ir importuotojai gali susitarti su atliekų turėtojais ir ne buityje susidarančių istorinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą finansuoti kitaip, negu nurodyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse. Tokie susitarimai turi užtikrinti, kad elektros ir elektroninės įrangos atliekos bus surinktos ir sutvarkytos laikantis šio Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-279](#), 2005-06-28, *Žin.*, 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)

34⁸ straipsnis. Baterijų ir akumuliatorių tiekimas rinkai

1. Baterijų ir akumuliatorių tiekimas rinkai – baterijų ir akumuliatorių tiekimas už tam tikrą mokestį arba nemokamai kitam asmeniui Europos Bendrijoje, įskaitant importą į Europos Bendrijos muitų teritoriją.

2. Baterijų ir akumuliatorių gamintojams ir importuotojams draudžiama tiekti rinkai baterijas ir akumuliatorius, kuriuose viršijamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytas gyvsidabrio ir kadmio kiekis.

3. Baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai Ūkio ministerijos nustatyta tvarka privalo ženklinti tiekiamas rinkai baterijas ir akumuliatorius.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-1605](#), 2008-06-17, *Žin.*, 2008, Nr. 76-2999 (2008-07-05)

34⁹ straipsnis. Baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymas

1. Baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai privalo:

1) iki 2009 m. rugsėjo 26 d. organizuoti baterijų ir akumuliatorių atliekų apdorojimo ir perdirbimo sistemą, atitinkančią Europos Sąjungos geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniuose dokumentuose nustatytus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus;

2) užtikrinti, kad nuo 2009 m. rugsėjo 26 d. visos surinktos baterijų ir akumuliatorių atliekos būtų apdorojamos ir perdirbamos pagal Europos Bendrijos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos ir atliekų tvarkymo reikalavimus;

3) užtikrinti, kad nuo 2011 m. rugsėjo 26 d. perdirbant surinktas baterijų ir akumuliatorių atliekas būtų pasiektas Vyriausybės nustatytas baterijų ir akumuliatorių perdirbimo efektyvumas.

2. Baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka per visuomenės informavimo kampanijas ir kitais būdais turi informuoti vartotojus apie baterijose ir akumuliatoriuose esančių medžiagų keliamą pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai, baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo, apdorojimo ir perdirbimo sistemas.

3. Baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai turi padengti visų baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo, vežimo, apdorojimo ir perdirbimo išlaidas, taip pat šio straipsnio 2 dalyje nurodytų visuomenės informavimo kampanijų organizavimo ir vykdymo išlaidas.

4. Pramoninių ir automobiliams skirtų baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai gali susitarti su šių baterijų ir akumuliatorių vartotojais pramoninių ir automobiliams skirtų baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymą finansuoti kitaip, negu nurodyta šio straipsnio 3 dalyje. Tokie susitarimai turi užtikrinti, kad pramoninių ir automobiliams skirtų baterijų ir akumuliatorių atliekos bus surinktos ir sutvarkytos laikantis šio Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų.

5. Nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai privalo organizuoti nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo sistemą, kad nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekos iš vartotojų būtų priimamos nemokamai ir nereikalaujant pirkti naują bateriją ar akumuliatorių. Ši sistema turi sudaryti sąlygas vartotojams patogiose surinkimo vietose, išdėstytose atsižvelgiant į gyventojų tankį, atiduoti nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekas.

6. Pramoninių baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai privalo iš vartotojų priimti bet kokios cheminės sudėties ir kilmės pramoninių baterijų ir akumuliatorių atliekas.

7. Automobiliams skirtų baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai privalo organizuoti automobiliams skirtų baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo sistemą, kad privačiose nekomercinės paskirties transporto priemonėse naudotų baterijų ir akumuliatorių atliekos būtų surenkamos nemokamai ir nereikalaujant pirkti naują bateriją ar akumuliatorių.

8. Visi ūkio subjektai – baterijų ir akumuliatorių gamintojai, importuotojai, platintojai, baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkytojai – turi teisę dalyvauti šiame straipsnyje nurodytose baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo, apdorojimo ir perdirbimo sistemose.

9. Baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo taisyklės, baterijų ir akumuliatorių priskyrimo nešiojamosioms, automobiliams skirtoms, pramoninėms ar kitoms baterijų ir akumuliatorių rūšims tvarką ir reikalavimus nešiojamųjų ir automobiliams skirtų baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo sistemoms nustato Aplinkos ministerija.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-1605](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 76-2999 (2008-07-05)

34¹⁰ straipsnis. Nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių platintojų pareigos

1. Nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių platintojai privalo:

1) nemokamai priimti vartotojų atiduodamas nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekas;

2) Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka informuoti vartotojus apie galimybę atiduoti nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekas jų prekybos vietose;

3) iš vartotojų priimtas nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekas perduoti įmonėms, turinčioms teisę tvarkyti šias atliekas.

2. Parduodant nešiojamąsias baterijas ir akumuliatorius, draudžiama vartotojams atskirai nurodyti nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo, apdorojimo ir perdirbimo išlaidas.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-1605](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 76-2999 (2008-07-05)

34¹¹ straipsnis. Aštuntojo¹ skirsnio taikymas

Šio skirsnio nuostatos netaikomos:

1) su Lietuvos Respublikos pagrindinių saugumo interesų apsauga susijusiai įrangai, ginklams, amunicijai ir karinės paskirties įrangai (išskyrus gaminius, kurie nėra skirti kariniams tikslams);

2) šio straipsnio 1 punkte nurodytuose gaminiuose ir skrydžiams į kosmosą skirtose įrangoje naudojamoms baterijoms ir akumuliatoriams.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-1605](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 76-2999 (2008-07-05)

DEVINTASIS SKIRSNIS ATSAKOMYBĖ

35 straipsnis. Atsakomybė

Asmenys, pažeidę šio Įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS ĮSTATYMO ĮSIGALIOJIMAS

36 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija:

1) iki 2003 m. sausio 1 d. nustato atliekų vežimo tranzitu, išvežimo iš Lietuvos Respublikos ir įvežimo į Lietuvos Respubliką reikalavimus.

2) iki 2003 m. sausio 1 d. nustato įmonių, kurios tvarko pavojingas atliekas, licencijavimo tvarką, tokių įmonių darbuotojams taikomus kvalifikacinius reikalavimus bei jų atestavimo tvarką.

37 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d., išskyrus 12 straipsnį, kuris įsigalioja nuo 2003 m. kovo 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

ATLIEKŲ KATEGORIJOS

- Q1 Gamybos ar vartojimo liekanos, nenurodytos žemiau
- Q2 Produktai, neatitinkantys gaminio charakteristikos
- Q3 Produktai, kurių vartojimo laikas pasibaigęs
- Q4 Išsipyliusios, išsibarsčiusios ar kitaip nelaimingo atsitikimo metu pasklidusios medžiagos, įskaitant medžiagas, įrenginius ir t. t., užterštus tokio nelaimingo atsitikimo metu
- Q5 Medžiagos, užterštos vykdant planuotą veiklą (pvz.: valymo operacijų liekanos, pakuočių medžiagos, konteineriai ir t. t.)
- Q6 Nenaudojamos dalys (pvz.: netinkamos baterijos, išnaudoti katalizatoriai ir t. t.)
- Q7 Medžiagos, kurios toliau naudoti netinka (pvz.: užterštos rūgštys, užteršti tirpikliai, naudotos grūdininio druskos ir t. t.)
- Q8 Pramoninių procesų liekanos (pvz.: šlakai, distiliavimo nuosėdos ir t. t.)
- Q9 Teršalų valymo liekanos (pvz.: skruberių nuosėdos, filtrų dulkės, naudoti filtrai ir t. t.)
- Q10 Mechaninio apdirbimo ir apdailos liekanos (pvz.: tekinimo, frezavimo darbų atliekos ir t. t.)
- Q11 Žaliavų gavybos ir apdorojimo liekanos (pvz.: kasybos atliekos, naftotiekių paplavos ir t. t.)
- Q12 Medžiagos su priemaišomis (pvz.: naftos produktai, užteršti polichlorintais bifenilais ir t. t.)
- Q13 Bet kurios medžiagos, junginiai ar produktai, kuriuos vartoti draudžia įstatymas
- Q14 Gaminiai, kurių jų turėtojas daugiau nebenaudoja (pvz.: žemės ūkio, namų ūkio, biuro, komercinės ir prekybos atliekos ir t. t.)
- Q15 Užterštos medžiagos, junginiai ar produktai, susidarę valant žemę ir gruntą
- Q16 Bet kurios medžiagos, junginiai ar produktai, neminimi aukščiau išvardytose kategorijose

Priedo žymos pakeitimas:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

ATLIEKŲ NAUDOJIMO BŪDAI

- R1 Naudojimas kurui arba kitais būdais energijai gauti
- R2 Tirpiklių atnaujinimas (regeneracija)
- R3 Organinių medžiagų, nenaudojamų kaip tirpikliai, perdirbimas (atnaujinimas) (įskaitant kompostavimą ir kitus biologinio pakeitimo procesus)
- R4 Metalų ir metalų junginių perdirbimas (atnaujinimas)
- R5 Kitų neorganinių medžiagų perdirbimas (atnaujinimas)
- R6 Rūgščių arba bazių regeneracija
- R7 Taršai mažinti naudojamų komponentų naudojimas
- R8 Katalizatorių komponentų naudojimas
- R9 Pakartotinis naftos rafinavimas arba kitoks pakartotinis naftos produktų naudojimas
- R10 Apdorojimas žemėje, naudingas žemės ūkiui ar gerinantis aplinkos būklę
- R11 Atliekų, gautų R1–R10 naudojimo būdais, naudojimas
- R12 Pasikeitimas atliekomis, siekiant taikyti joms bet kurį iš R1–R11 naudojimo būdų
- R13 Atliekų, skirtų naudoti, R1–R12 nurodytais būdais, saugojimas (išskyrus laikinąjį saugojimą susidarymo vietoje iki jų surinkimo)

Priedo pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

ATLIEKŲ ŠALINIMO BŪDAI

- D1 Išvertimas ant žemės ar po žeme (pvz., sąvartynuose ir t. t.)
- D2 Apdorojimas žemėje (pvz., biologinis skystų atliekų ar dumblo skaidymas dirvožemyje ir t. t.)
- D3 Giluminis įpurškimas (pvz., pumpuojamų atliekų įpurškimas į šulinius, šachtas, druskos olas ar natūraliai susidariusias ertmes ir t. t.)
- D4 Surinkimas į tvenkinius ant žemės paviršiaus (pvz., skystųjų atliekų ar dumblo supylimas į duobes, baseinus ar lagūnas ir t. t.)
- D5 Šalinimas specialiai įrengtuose sąvartynuose (pvz., dėjimas į atskiras sekcijas, kurios uždengiamos ir izoliuojamos viena nuo kitos, nuo aplinkos ir t. t.)
- D6 Išmetimas į vandens telkinį, išskyrus jūras (vandenynus)

- D7 Išmetimas į jūras (vandenynus), įskaitant įterpimą į jūros dugną
- D8 Šiame sąraše smulkiau neapibūdintas biologinis apdorojimas, kurio metu gaunami galutiniai junginiai ar mišiniai šalinami bet kuriuo D1–D12 nurodytu būdu
- D9 Šiame sąraše smulkiau neapibūdintas fizikinis-cheminis apdorojimas, kurio metu gaunami galutiniai junginiai ar mišiniai šalinami bet kuriuo D1–D12 nurodytu būdu (pvz., garinimas, džiovinimas, kalcinavimas ir t. t.)
- D10 Deginimas sausumoje
- D11 Deginimas jūroje
- D12 Nuolatinis saugojimas (pvz., konteinerių laikymas šachtose ir t. t.)
- D13 Maišymas prieš naudojant bet kurį D1–D12 nurodytą būdą
- D14 Perpakavimas prieš naudojant bet kurį D1–D13 nurodytą būdą
- D15 D1-D14 nurodytais būdais šalinti skirtų atliekų saugojimas (išskyrus laikinąjį saugojimą susidarymo vietoje iki jų surinkimo)

Priedo pakeitimai:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

Lietuvos Respublikos
atliekų tvarkymo įstatymo
4 priedas

ATLIEKŲ PAVOJINGUMĄ LEMIANČIOS SAVYBĖS

H1 Sprogstamosios: medžiagos ir preparatai, kurie nuo liepsnos gali sprogti arba kurie yra jautresni smūgiui ar trinčiai negu dinitrobenzenas

H2 Oksiduojamosios: medžiagos ir preparatai, kurie nuo sąlyčio su kitomis medžiagomis, ypač degiomis, sukelia stiprią egzoterminę reakciją

H3-A Labai degios:

– skystos medžiagos ir preparatai, kurių pliūpsnio temperatūra žemesnė negu 21 °C (įskaitant itin degius skysčius), arba

– medžiagos ir preparatai, kurie nuo sąlyčio su oru aplinkos temperatūros ir slėgio sąlygomis gali įkaisti ir galiausiai savaime užsidegti, arba

– kietos medžiagos ir preparatai, kurie nuo trumpo sąlyčio su ugnies šaltiniu gali lengvai užsidegti ir kurie pašalinus ugnies šaltinį dega toliau arba sudega, arba

– dujinės medžiagos ir preparatai, kurie gali užsidegti ore esant normaliam slėgiui, arba

– medžiagos ir preparatai, kurie nuo sąlyčio su vandeniu ar drėgnu oru skleidžia pavojingai dideliais kiekiais labai degias dujas

H3-B Degios: skystos medžiagos ir preparatai, kurių pliūpsnio temperatūra lygi arba aukštesnė negu 21 °C ir lygi arba žemesnė negu 55 °C

H4 Dirginančios: medžiagos ir preparatai, neturintys edžių savybių, kurie nuo staigaus, ilgesnio ar pakartotinio sąlyčio su oda ar gleivine gali sukelti uždegimą

H5 Kenksmingos: medžiagos ir preparatai, kurie įkvėpti, praryti ar prasiskverbę per odą gali iš dalies pakenkti sveikatai

H6 Toksiškos: medžiagos ir preparatai (įskaitant labai toksiškus), kurie įkvėpti, praryti ar prasiskverbę per odą gali sukelti sunkią ūmią arba chronišką ligą ar net mirtį

H7 Kancerogeninės: medžiagos ir preparatai, kurie įkvėpti, praryti ar prasiskverbę per odą gali sukelti vėžį arba padidinti susirgimo vėžiu tikimybę

H8 Ėdžios: medžiagos ir preparatai, prie kurių prisilietus gali būti sunaikinti gyvieji audiniai

H9 **Infekcinės**: medžiagos, turinčios gyvybingų mikroorganizmų arba jų toksinų, kurie, kaip žinoma arba pagrįstai tikima, sukelia žmonių ar kitų gyvųjų organizmų ligas

H10 **Teratogeninės**: medžiagos ir preparatai, kurie įkvėpti, praryti ar prasiskverbę per odą gali sukelti įgimus nepaveldimus išsigimimus arba padidinti jų skaičių

H11 **Mutageninės**: medžiagos ir preparatai, kurie įkvėpti, praryti ar prasiskverbę per odą gali sukelti paveldimus genetinius išsigimimus arba padidinti jų tikimybę

H12 Medžiagos ir preparatai, kurie nuo sąlyčio su vandeniu, oru ar rūgštimi išskiria toksiškas arba labai toksiškas dujas

H13 Medžiagos ir preparatai, kuriuos šalinant gali susidaryti kita medžiaga (pvz., filtratas), turinti kurią nors aukščiau minėtų savybių

H14 **Pavojingos aplinkai**: medžiagos ir preparatai, kurie sukelia arba gali sukelti staigų ar uždelstą pavojų vienam ar daugiau aplinkos komponentų

Priedo žymos pakeitimas:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

Lietuvos Respublikos
atliekų tvarkymo įstatymo
5 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1975 m. birželio 16 d. Tarybos direktyva 75/439/EEB dėl naudotų alyvų šalinimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 1 tomas, p. 14) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/76/EB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 5 tomas, p. 353).

2. 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 2 tomas, p. 78) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 166/2006 (OL 2006 L 33, p. 1).

3. 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 13 tomas, p. 349) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2005/20/EB (OL 2005 L 70, p. 17).

4. 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 3 tomas, p. 80) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 166/2006 (OL 2006 L 33, p. 1).

5. 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 5 tomas, p. 224) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimu 2005/673/EB (OL 2005 L 254, p. 69).

6. 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 7 tomas, p. 359) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. gruodžio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/108/EB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 7 tomas, p. 692).

7. 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo ir iš dalies keičianti Direktyvą 2004/35/EB (OL 2006 L 102, p. 15).

8. 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/12/EB dėl atliekų (OL 2006 L 114, p. 9).

9. 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir Direktyvos 91/157/EEB panaikinimo (OL 2006 L 266, p. 1).

Istatymas papildytas priedu:

Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)

Priedo pakeitimai:

Nr. [X-1605](#), 2008-06-17, *Žin.*, 2008, Nr. 76-2999 (2008-07-05)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-2029](#), 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 90-2776 (2000 10 27)
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 33 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-721](#), 2002-01-22, Žin., 2002, Nr. 13-475 (2002-02-06)
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 32, 33, 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

Šis įstatymas neteko galios:

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1004](#), 2002-07-01, Žin., 2002, Nr. 72-3016 (2002-07-17)
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1004](#), 2002-07-01, Žin., 2002, Nr. 72-3016 (2002-07-17)
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d., išskyrus 12 straipsnį, kuris įsigalioja nuo 2003 m. kovo 1 d.

Nauja įstatymo redakcija

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1615](#), 2003-06-10, Žin., 2003, Nr. 61-2768 (2003-06-27)
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 33 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-2214](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2544 (2004-04-30)
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12 IR 30 STRAIPSNIŲ BEI PRIEDĖLIŲ
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO AŠTUNTUOJU(1) SKIRSNIU, 34(1) STRAIPSNIU BEI 5
PRIEDU ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-279](#), 2005-06-28, Žin., 2005, Nr. 84-3111 (2005-07-12)
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 2, 30, 34 STRAIPSNIŲ IR AŠTUNTOJO(1) SKIRSNIO PAKEITIMO
IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1605](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 76-2999 (2008-07-05)
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 2, 30, 34 STRAIPSNIŲ, 5 PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 34(8), 34(9), 34(10), 34(11) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS
Šio įstatymo 4, 5, 6 straipsniai įsigalioja 2008 m. rugsėjo 26 d.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1674](#), 2008-07-03, Žin., 2008, Nr. 81-3180 (2008-07-17)
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 1, 2, 4, 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-624](#), 2009-12-22, Žin., 2009, Nr. 154-6961 (2009-12-28)

ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 2, 34, 34(1), 34(2), 34(3), 34(4), 34(5) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalis įsigalioja 2009 m. gruodžio 28 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2010-01-14)

autrap@lrs.lt